

CHILE

1. Informacje podstawowe

Powierzchnia :	756 102 km kw.(bez tzw. Antarktydy chilijskiej)
Populacja (2021):	19,2 mln
Skład etniczny:	Europejczycy oraz Metysi – 89%, tubylcza ludność indiańska i polinezyjska – 11%
Podział administracyjny:	16 regionów, w tym region metropolitalny obejmujący aglomerację stołeczną Santiago de Chile
Religia:	Katolicy 60%, protestanci 18%, ateści i agnostycy 4%, bezwyznaniowcy 17%
Stolica:	Santiago - 6,7 mln
Inne ważniejsze miasta:	Antofagasta (380 tys.), Valparaiso (300 tys.), Viña del Mar (300 tys.), Temuco (240 tys.), Rancagua (220 tys.), Concepción (210 tys.)
Język urzędowy:	hiszpański
Waluta:	Peso (1 USD = ca 920 CLP)
Główne bogactwa naturalne:	Miedź, rudy żelaza, drewno, azotany, cynk, molibden, złoto, srebro, surowce skalne
Główne gałęzie przemysłu:	Górnictwo, przetwórstwo miedzi i innych surowców mineralnych, przemysł rolno-spożywczy (w tym winiarski i rybny), przemysł metalowy i stalowy, przemysł drzewny, przemysł tekstylny, budownictwo
Główne produkty rolne:	Winogrona, jabłka, pszenica, burak cukrowy, mleko, ziemniaki, pomidory, kukurydza, mięso drobiowe i wieprzowe
Ustrój polityczny:	Republika prezydencka
Głowa państwa i szef rządu (prezydent):	Gabriel Boric Font
Minister Gospodarki:	Nicolás Andrés Grau Velos

Minister Spraw Zagranicznych:	Antonia Urrejola Noguera
Ambasador Chile w Polsce:	Aylin Estrella Joo Liem
Ambasador RP w Argentynie:	Jacek Gawryszewski
Najbliższe wybory parlamentarne:	2025

2. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (2021)

PKB (ceny bieżące) :	282,3 mld USD
PKB per capita (ceny bieżące):	14,9 tys. USD
Wzrost PKB (ceny stałe 2015):	1,1%
Struktura PKB:	Rolnictwo 4%, przemysł 32%, usługi 64%
Dług publiczny:	35% PKB
Inflacja:	42%
Bezrobocie:	4,5%
Poziom korupcji (CPI):	67 (poziom USA)
Eksport:	92,9 mld USD
Główni partnerzy w eksporcie:	Chiny, USA, Japonia, Korea Płd., Brazylia, Tajwan, Peru, Hiszpania, Holandia, Meksyk
Główne towary w eksporcie:	Miedź (rudny, koncentraty, elektrody itp.), rudny i koncentraty żelaza, winogrona, wina, ryby, rusy i koncentraty molibdenu, drewno
Import:	95,28 mld SD
Główni partnerzy w imporcie::	Chiny, USA, Brazylia, Argentyna, Niemcy, Meksyk, Hiszpania, Japonia, Peru, Korea Płd.
Główne towary w imporcie:	Paliwa, telefony komórkowe, samochody osobowe i dostawcze, węgiel, gaz naturalny, mięso wołowe, urządzenia przetwarzania danych, farmaceutyki
Inwestycje zagraniczne:	12,7 mld USD
Inwestycje chilijskie za granicą:	Brak danych

3. *Ogólna charakterystyka gospodarki Chile*

Przez wiele lat polityka gospodarcza Chile polegała na bardzo silnym rozwijaniu prywatyzacji, utrzymywaniu solidnej sytuacji makroekonomicznej, stabilizacji fiskalnej i stwarzaniu dobrych warunków działalności przedsiębiorców poprzez wysoki stopień wolności gospodarczej i gwarancje prawne dla zagranicznych firm. Pogłębiały tę ocenę stabilność polityczna, bezpieczeństwo w kraju oraz wysokie ceny miedzi stanowiącej główny towar eksportowy. W konsekwencji Chile notowało szybki wzrost gospodarczy i było powszechnie uznawane za najbezpieczniejsze i najstabilniejsze państwo Ameryki Południowej. Z drugiej jednak strony polityka prywatyzacji (także usług publicznych typu ubezpieczenia społeczne, ochrona zdrowia i edukacja) i ograniczaniu polityki społecznej prowadziła do poważnych problemów socjalnych i bardzo wysokiej rozpiętości dochodów na świecie (Gini 50,5). W konsekwencji doprowadziło to w 2019 r. do gwałtownych protestów skutkujących wprowadzeniem stanu wyjątkowego. Konsekwencją protestów (a także pandemii) był znaczny spadek aktywności gospodarczej i PKB. Rząd zapowiedział dokonanie poważnych reform ekonomicznych i społecznych oraz przeprowadzenie plebiscytu konstytucyjnego.

W 2022 r. prezydentem kraju (i jednocześnie szefem rządu) został Gabriel Boric Font, młody lewicowy polityk, biorący wcześniej udział w protestach studenckich i negocjujący w 2019 r. z ówczesnym rządem porozumienie o plebiscycie konstytucyjnym. Jest zwolennikiem radykalnych zmian gospodarczych i społecznych, jednak ich realizacja może być niezwykle trudna z uwagi na problemy strukturalne kraju i silny opór przed zbyt gwałtownymi posunięciami.

Dużą rolę w gospodarce kraju odgrywa górnictwo. Chile jest największym na świecie producentem miedzi i posiada największe rezerwy tego złoża (ca 30%). Wydobyciem tego surowca zajmuje się państwowa spółka Codelco, kilka prywatnych dużych firm, a także szereg mniejszych. Chilijska produkcja miedzi niemal całkowicie kierowana jest na eksport. W Chile wydobywany jest również molibden, towarzyszący złożom miedzi. Pozostałe metale wydobywane w Chile to złoto, żelazo, magnez, ołów i cynk. Chile posiada także największe rezerwy litu na świecie i jest drugim największym producentem tego minerału. Jest jedynym producentem azotanów naturalnych (saletry), pierwszym producentem jodu i szóstym producentem srebra. Na południu kraju wydobywany jest węgiel kamienny, a na dalekim południu w niewielkich ilościach - ropa naftowa i gaz ziemny.

Generalnie możliwości inwestowania w górnictwo chilijskie jest otwarte i konkurencyjne. W wydobyciu praktycznie wszystkich surowców coraz częściej uczestniczą firmy małe i średnie. Niemniej obecny rząd planuje dokonać znaczących zmian w funkcjonowaniu kopalń miedzi. Proponuje się nałożenie dodatkowego podatku, a nawet wspomina się o możliwości nacjonalizacji tego sektora. Z uwagi na bardzo wysokie koszty upaństwowienia tej branży, upaństwowienie tej branży jest mniej prawdopodobne niż nałożenie dodatkowego podatku na producentów.

Ważne miejsce w gospodarce kraju zajmuje sektor rolny i leśny oraz przemysł rolno – spożywczy i drzewny. Z uwagi na specyficzny kształt kraju (4 strefy klimatyczne), produkcja rolna jest bardzo zróżnicowana. Chile do największych w świecie producentów i eksporterów borówki, winogron, śliwek, suszonych jabłek, awokado, wiśni, mrożonych malin i orzechów włoskich, pstrąga oraz łososia. Również dobrze rozwinięty jest przemysł rolno-spożywczy oparty na nowoczesnych technologiach i zrównoważonemu wykorzystaniu zasobów naturalnych. Warto wspomnieć o sławnych chilijskich winach i owocach morza. Z powodzeniem Chile także wykorzystuje zalesienie kraju. 21% terytorium Chile pokrywają lasy, z czego 85% to lasy pochodzenia naturalnego, a pozostałe 15% to cykliczne uprawy sosny, eukaliptusa oraz innych gatunków. Głównymi produktami tego sektora są celuloza, tarcica, deski i arkusze, zrębki oraz ścinki.

Jednak największym i najbardziej dochodowym sektorem w chilijskiej gospodarce są usługi obejmujące przede wszystkim usługi finansowe, turystykę, edukację, ochronę zdrowia, transport, bezpieczeństwo, handel detaliczny i rozrywkę.

4. Stan prawno – traktatowy

Chile jest członkiem m.in. następujących międzynarodowych organizacji gospodarczych: APEC, BIS, CELAC, FAO, G-15, G-77, IADB, IAEA, IBRD, ICC (komitet narodowy), IDA, IFAD, IFC, MFW, IMO, ISO, SELA, ALADI, Mercosur (członek stowarzyszony), MIGA, OPA, OECD, Sojusz Pacyfiku. PROSUR, SICA (obserwator), ONZ, TPP, UNASUR, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, Union Latina, WCO, WIPO, WTO.

Chile posiada podpisane umowy o wolnym handlu z UE, EFTA, krajami Ameryki Środkowej (Kostaryka, Salwador, Gwatemala, Honduras i Nikaragua), Australią, Brazylią, Kanadą, Chinami, Hong Kong, Kolumbią, Japonią, Malezją, Meksykiem, Panamą, Peru, Koreą Płd., Tajlandią, Turcją, USA, Urugwajem, Wietnamem i Indonezją. Częściowe porozumienia Chile zawarło z Argentyną, Boliwią, Kubą, Ekwadorem, Indiami i Wenezuelą.

5. Dostęp do rynku

Procedury stosowane w dostępie do rynku w niewielkim stopniu różnią się od stosowanych w innych krajach. Importer musi być zarejestrowany w miejscowym rejestrze i posiadać podatkowy numer ewidencyjny (RUT). Import do USD 1000,- FOB nie wymagają odprawy przez agenta celnego. Import powyższej kwoty wymaga zaangażowania agenta celnego. Istnieje możliwość uzyskania statusu autoryzowanego operatora gospodarczego. Nie jest to obowiązkowe, ale pozwala na uproszczenie procedur celnych. Chile wprowadziło także możliwość elektronicznej odprawy celnej. W Chile działają 2 strefy wolnocłowe (Iquique i Punta Arenas), do których wwóz nie jest traktowany jako import i nie

podlega opłatom celnym. Zezwolony jest do nich nawet wwóz artykułów zabronionych w imporcie chilijskim, z wyjątkiem broni, amunicji, materiałów zagrażających bezpieczeństwu państwa i porządkowi publicznego oraz produktów stanowiących zagrożenie dla roślin i zwierząt oraz dla życia i zdrowia ludzkiego.

Całkowicie zakazany jest import produktów wytwarzanych na bazie mięsa lub tłuszczu wołowych bądź wieprzowych zawierających substancje skrobiowe (z wyjątkiem produktów puszkowanych, które mogą zawierać do 5% takich substancji, używane samochody, motocykle i opony (zezwolony jest jednak import niektórych rodzajów pojazdów jak np. karetek, pługów śnieżnych czy wraki samochodowe), azbest, materiały pornograficzne, niektóre pestycydy używane w rolnictwie, zabawki i artykuły dziecięce zawierające toluen powyżej 170 mg na kg, kleje wytwarzane na bazie lotnych rozpuszczalników, niebezpieczne odpady, niektóre substancje uszkadzające warstwę ozonową oraz wszelkie takie substancje pochodzące z krajów niebędących członkami Protokołu Montrealskiego.

6. Prawo regulujące działalność inwestorów zagranicznych

W Chile inwestorzy zagraniczni mają identyczne prawa i obowiązki jak inwestorzy miejscowi. Prawo przewiduje różne formy inwestowania i swobodę transferowania zysków za granicę. W przypadku inwestycji powyżej USD 5 mln stosowane są dodatkowe ułatwienia. Zagraniczny inwestor przechodzi przez standardowe procedury przed chilijskim urzędem podatkowym. Powinien uzyskać numer identyfikacji podatkowej, zarejestrować działalność w miejscu siedziby firmy, filii lub oddziału, uzyskać zgodę na pobyt, a jeżeli jest osobą prawną, przedłożyć dokumenty urzędowo potwierdzające działalność przedsiębiorstwa. W przypadku inwestowania w dziedziny związane z bezpieczeństwem narodowym, sektorem wojskowym, energią nuklearną, transportem morskim, nieruchomościami, telekomunikacją i górnictwem wymagane są koncesje.

Rząd Chile za najbardziej preferowane dziedziny dla inwestorów zagranicznych uznał usługi górnicze, wysoce zaawansowany przemysł rolno – spożywczy, usługi technologiczne eksportowane, zrównowazona turystyka, i infrastruktura energetyczna/logistyczna.

7. Dwustronna współpraca gospodarcza polsko - chilijska

a. Współpraca handlowa

Wg danych GUS, w 2021 r. eksport Polski do Chile wyniósł 222,7 mln USD, natomiast import 218,7 mln USD. Wg natomiast danych chilijskich eksport wyniósł 232,4 mln USD, a import 120,3 mln USD. Te różnice świadczą o bardzo wysokim udziale importu pośredniego realizowanego za pośrednictwem kupców z krajów trzecich. Polska eksportuje do Chile napoje bezalkoholowe, art. spożywcze, mięso wieprzowe, leki, kosmetyki, produkty mleczarskie, maszyny i urządzenia. Importujemy natomiast miedź (w różnej postaci), bakalie, wina, ryby mrożone, rudy molibdenu, owoce i warzywa, produkty chemiczne.

b. Współpraca inwestycyjna

W Chile została zrealizowana największa polska inwestycja w Ameryce Łacińskiej. Jest nią kopalnia miedzi w Sierra Gorda w Chile, której większościowym udziałowcem jest KGHM.

Brak informacji o inwestycjach chilijskich w Polsce.

8. Perspektywy rozwoju współpracy.

Największe szanse dla polskich eksporterów ma sektor górniczy i okołógórnicy (maszyny górnicze, ratownictwo, szkolenia itp.), transport kolejowy (szyny, akcesoria), budownictwo (okna, drzwi, parkiety), łączność (kable) oraz przemysł chemiczny (nawozy, soda kaustyczna, opony, kosmetyki). Duże szanse ma także przemysł lotniczy (w tym helikopterowy) i kosmiczny (cele wojskowe, policyjne, humanitarne, gaszenie pożarów, rolnictwo, misje poszukiwawcze i ratunkowe, wsparcie w wypadku klęsk żywiołowych) Z uwagi na położenie geograficzne Chile ma także rozwiniętą branżę kosmiczną i zrealizowana w kwietniu

2022 r. misja Polskiej Agencji Kosmicznej z firmami tego sektora do Chile i Argentyny wskazuje na duże możliwości współpracy w tym sektorze.

W zakresie współpracy inwestycyjnej największe szanse ma górnictwo, sektor rolno – spożywczy, turystyka i usługi finansowe, choć w przypadku górnictwa miedzi należy wziąć pod uwagę wspomnianą możliwość wprowadzenia przez rząd dodatkowego podatku wydobywczego.